

קלב א שיר המעלות זכור יתוואה לידוד את כל ענותו: ב אשר נשבע ליתוואה נדר לאביר יעקב: ג אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יציעי: ד אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה: ה עד אמצא מקום ליתוואה משכנות לאביר יעקב: ו הנה שמענות באפרתה מצאנות בשדי

שימוש תהלים

לפרוץ בשבועה

זכור ה' לדוד (קלב, א): [שימוש תהלים לפרק קלב] למי שפרוץ בשבועה לקיים שבועתו. יהי רגיל לאמרו בכל יום.

זוהר תהלים

ששים נשימות הן של חיים

אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה (קלב, ד): [זוהר ח"א פ' ויגש (דף טז.)] בינתים בא רבי אלעזר. פיון שראה אותם, אמר, ודאי שהשכינה כאן. אמר להם, במה עסקתם? אמרו לו את כל המעשה. אמר, ודאי שיפה אמר, אבל אותם ששים הנשימות, ודאי שששים נשימות הן של חיים, בין למעלה בין למטה. מכאן והלאה יש ששים נשימות אחרות שהן כלן מצד המנות, ודרגת המנות עליהן, ונקראות תרדמה, וכלן טעם המנות. ומשום כך דוד המלך הוא היה נדבק לאותם ששים הנשימות של חיים, ומשם והלאה לא ישן כלל. זהו שכתוב (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. ועל כן יפה אמר, כדי שיקום דוד חי, בצד של החי, ולא בצד המנות. כלם ישבו והשתדלו בתורה והתחברו יחד.

למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה

תנומה עד אמצא מקום (ה' וגו') (קלב, ה): [זוהר חדש טפרא תנינא (דף ק"י.)] פתח

ואמר, ורקא מקף שופר הולך סגולתא. נטל שלש אבנים וזרק אותן למעלה. וכשזרק אותן, נעשו אבן אחת, ואמר לראשי הישיבה: קבלו אליכם את האבן הזו, שהרי השכינה בגלות, ואין בכם מי שיתעורר אליה לרצותה לבעלה, ולא עוד, אלא כמה בעלי מדרשות, שהם חברים אצלכם, צווחים בכל יום ולילה בתורה שבעל פה בכמה קשיות, וצווחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צווח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי כנות הב הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארנו, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק ככתוב (ישעיה מ) קול אמר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו

יער: וְנִבְזָאָה לְמַשְׁבְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לְהֵרֶם רִגְלָיו: ה קוּמָה יְהוָה לְמִנְחֹתָךְ

זוהר תהלים

שְׁאֲמְרוּ קוּמָה ה' - מִשֶּׁה וְדוֹד. מִשֶּׁה אָמַר, (במדבר י') קוּמָה ה' וַיִּפְצוּ אֲבִיךָ. וְדוֹד אָמַר (תהלים קלב) קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ. מָה הַהֲבִדֵל בֵּינֵיהֶם? אֵלָּא מִשֶּׁה, כְּמוֹ מִי שֶׁמְצַוֶּה אֶת בֵּיתוֹ הוּא אָמַר. מִשֶּׁה צִוָּה אוֹתָהּ לְהִלָּחֵם קָרֵב כְּנֶגֶד שׁוֹנְאֵיו, וְדוֹד הִזְמִין אוֹתָהּ לְמִנְחָה. כְּמוֹ שֶׁמְזַמֵּן [לו] אֶת רַבּוֹ, מְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה עִמּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ, כְּדִי שְׁלֹא לְהַפְרִידֶם. כַּהֲנִיף יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. מִכָּאֵן לְמַדְנֹו, שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ, יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׁמִיחָה לְמֶלֶךְ. אִם דְּרָךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁמְשַׁמְחִים אוֹתוֹ בְּדַחְנִים פְּשׁוּטִים - יִסְדֵּר לְפָנָיו בְּדַחְנִים נִכְבְּדִים וְשָׂרִים גְּדוֹלִים, וְאִם לֹא - זוֹ לֹא [משום] שְׁמִיחַת הַמֶּלֶךְ.

בא רָאָה, דָּוִד הִזְמִין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה לְמִנְחָה, מָה עָשָׂה? שְׁנֵה אֶת בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשָׂבִיל שָׂרִים וְנִכְבְּדִים, וּמִי הֵם? שְׁכָתוּב כַּהֲנִיף יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ? הִינֵה צָרִיךְ לְהִיטֵל לְוִיךָ יִרְנְנוּ! שְׁהָרִי הַלְוִיִּים הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְכַעַת דָּוִד שֶׁהִזְמִין אוֹתוֹ לְמִנְחָה, עָשָׂה אֶת הַכְּהָנִים וְהַחֲסִידִים שִׁיְהִיו הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, אֵינִי רוֹצֵה לְהַטְרִיחַ עֲלֶיךָ. [אלו] [אמר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דוֹד, לֹא כִךָ] אָמַר לוֹ דָּוִד, רַבּוֹנִי, [לֹא כִךָ, אֵלָּא] כְּשֶׁאֲתָהּ בְּהִיכָלְךָ, אֲתָהּ עוֹשֶׂה רְצוֹנְךָ. כְּעַת שֶׁהִזְמַנְתִּי אוֹתְךָ, הַדְּבַר עוֹמֵד בְּרְצוֹנִי לְקָרֵב אֶת אֵלֹו, שֶׁהֵם יוֹתֵר חֲשׁוּבִים, אֵף עַל גַּב שְׂאִין דְּרָכֶם בְּזָה.

שְׁדוֹד שְׁאֲמַר (תהלים קלב) אִם אֲתָן שְׁנֵת לְעֵינַי לְעַפְעָפֵי תְנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לַה'. וְהוּא הִיָּה מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אֶת הָאֵם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (משלי א) וְאֵל תִּטַּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ, עִם בַּעֲלָהּ. שְׁהָרִי הַשְּׂכִינָה מְצַד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּמִילוֹת חֶסֶדִים.

מִכָּאֵן לְמַדְנֹו שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׁמִיחָה לְמֶלֶךְ

קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ (קלב, ח): [זוהר ח"א פ' וי"א (דף קמח.)] רַבִּי יִצְחָק הִיָּה יוֹשֵׁב יוֹם אֶחָד לְפָנָי מְעַרַת אֶפִיקוֹתָא. עֵבֶר אִישׁ אֶחָד וּשְׁנַי כְּנִים עִמּוֹ, וְהִיָּה אֶחָד לְאֶחָד אוֹמֵר, חֲזֹק הַשְּׁמֵשׁ הַזֶּה הוּא מְצַד הַדְּרוֹם, וְאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֵלָּא עַל הַרוּחַ, מִשּׁוּם שֶׁהַרוּחַ הִיא קִיּוּם הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַצְּדִדִים, וְאֵלְמָלָא שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּשְׁלֵמוֹת, אֵין הָעוֹלָם יִכּוֹל לְהִתְקַיֵּם. אָמַר לוֹ אֲחִיו הַקָּטָן, אֵלְמָלָא יַעֲקֹב, לֹא הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. בֹּא רָאָה, בְּשַׁעַת שִׁיחְדוֹ בְּנִי אֶת הַיַּחֲוֵד שֶׁלְמַעֲלָה וְאָמְרוּ (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, זֹהִי הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיוֹנָה לְהִתְיַחֵד בְּיַחֲוֵד אֶחָד, אֲזִי הַתְּחִבֵּר יַעֲקֹב אֲבִיָּהֶם, וְנָטַל אֶת בֵּיתוֹ, וַיֵּשֶׁב בּוֹ בְּחִבּוֹר אֶחָד עִם הָאֲבוֹת, לְהִתְחַבֵּר זָכַר וְנִקְבָה יַחַד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשַׁתַּף עִמָּהֶם וְאֲשַׁמַּע מָה הֵם אוֹמְרִים. פֶּתַח אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ. קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ - כְּמִי שֶׁאוֹמֵר יְקוּם הַמֶּלֶךְ לְבֵית מְנוּחַת מִשְׁכָּנֹו. שְׁנַיִם הֵם הַיּוֹ

אתה וארון עזך: ט כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו: י בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך: יא נשבע יהוה ללוד אמת לא ישוב ממנה מפרי

זוהר תהלים

יערי עם דבשי וגו'. מי שאין בו אכילה ושתיה, הוא אומר אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי?! אומר רבי שמעון, והקדוש ברוך הוא מה השיב להם? אומר לו, אומר הקדוש ברוך הוא, הרי בר יוחאי יאמר, ובאתי לשאל ממך. אומר רבי שמעון, כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, ומרביי האהבה שאוהב אותה, שנה מעשיו ממה שהוא עושה. שאף על גב שאין דרכיו באכילה ושתיה - בגלל האהבה אכל ושתה. הואיל ובא אצלה, עשה רצונה. כלה נכנסת לחפה ורוצה לאכל, אין זה דין שיאכל חתנה עמה אף על גב שאין דרכו לעשות כן?! זהו שכתוב באתי לגני אחתי כלה. הואיל ובאתי אצלה ולעלות עמה לחפה, אכלתי יערי עם דבשי וגו'. ולמדנו מדוד, שהזמין להקדוש ברוך הוא ושנה מעשיו ממה שדרכיו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא קבל ועשה רצונו. זמן למלך והמלכה עמו - זהו שכתוב (תהלים קלב) קומה ה' למנוחתך אתה וארון עזך. מלך ומלכה כאחד, כדי שלא להפריד אותם, שנה כלים ושנה מעשים של המלך. זהו שכתוב (שם) כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד וגו'. כהניך ילבשו צדק?! לויך צריך לכתב! שהרי צדק מצד הלויים הוא. וחסידך ירננו?! לויך ירננו צריך לכתב! שהרי רנה וזמרה היא בלויים. והוא שנה ואמר כהניך וחסידך, שהם מצד הימין.

מכאן למדנו, שמי שהוא בביתו, יסדר דרכו ומעשהו כרצונו. אם מזמינים אותו, יעשה את רצונו של מארחו כמו שמסדר עליו, שהרי דוד החליף לויים וסדר כהנים, והקדוש ברוך הוא הקים את הדבר כרצונו. אומר דוד, בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך. הסדור שסדרתי לא ישוב אחור. אומר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, חייך, אפלו בכלים שלי לא אשתמש, אלא בכלים שלך. ולא זו הקדוש ברוך הוא משם עד שנתן לו אוצרות ומתנות, שכתוב נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי בטנך אשית לכסא לך. בא רבי יצחק ונשק לו. אומר, אם לא באתי לדך הזו אלא לשמע את זה - די לי.

כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל

כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד עבדך וגו' (קלב, ט): זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"א): רבי שמעון היה הולך לטבריה. פגע בו אליהו, אומר לו, שלום עליך מורי. אומר לו רבי שמעון, במה עוסק הקדוש ברוך הוא ברקיע? אומר לו, בקרבנות עוסק, ואומר דברים חדשים משמך. אשריך! ובאתי להקדים לך שלום, ודבר אחד רוצה אני לשאל ממך להסכים, בישיבה של הרקיע שאלו שאלות: העולם הבא אין בו אכילה ושתיה, והרי כתוב (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה וגו', אכלתי